

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ¹

อนุสรณ์ ฤทธิธำ²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ โดยนำมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการประกอบกิจการนวดของประเทศไทยและต่างประเทศมาวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ผู้ศึกษาพบว่ากิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเป็นบริการที่สร้างงานและรายได้แก่ประเทศไทย แต่ผู้ประกอบการยังมีการขาดความรู้ความเข้าใจในการบริการ ทั้งที่สถานประกอบการเพื่อสุขภาพในกิจการนวดเพื่อสุขภาพนั้น เป็นกิจการเพื่อการดูแลสุขภาพรูปแบบหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ร่างกายและจิตใจของผู้รับบริการ จึงต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเพื่อเป็นสิ่งที่ใช้ในการควบคุมกิจการให้สอดคล้องกับการบริการเพื่อสุขภาพดังกล่าว ดังนั้นบทบัญญัติของกฎหมายและผู้บังคับใช้กฎหมายนั้นควรที่จะมีการส่งเสริม ยกย่องสถานประกอบการผู้ให้บริการ อีกทั้งควบคุมสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายด้วยในเวลาเดียวกันและควรจะต้องมีการทบทวน ศึกษากฎหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสถานการณ์ในปัจจุบันในแง่ต่าง ๆ อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ และป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานประกอบการที่ไม่มีคุณภาพ และไม่เป็นสถานประกอบการสุ่มเสี่ยงที่จะลักลอบประกอบกิจการซึ่งเป็นการกระทำความผิดหรือการบริการที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี และเพื่อมิให้มีการใช้ชื่อสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเพื่อประกอบกิจการแฝงอย่างอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของวิชาชีพงานบริการภายใต้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพของประเทศไทย

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพนั้นยังมีปัญหาที่ยังมีความไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมจำเป็นต้องศึกษาและแก้ไขเพิ่มเติมอยู่ด้วยกันหลายประการ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มณฑิลา ภักดีคง และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คนพร จิตต์จรูญเกียรติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร สุมนะเศรษฐกุล

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จังหวัดขอนแก่น

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามและความหมายของการนวดและสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 3(2)

จากการศึกษาพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 3(2) ได้มีการกำหนดความหมายของ “สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ” ไว้หมายความว่า “สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อดำเนินกิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม เว้นแต่การนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม ในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือในหน่วยบริการสาธารณสุขของหน่วยงานของรัฐ หรือการนวดที่เป็นบริการในสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ” แต่จะเห็นว่าความหมายโดยละเอียดของ การนวดเพื่อสุขภาพและการนวดเพื่อเสริมความงามนั้นยังไม่มีในความหมายในตัว อีกทั้งยังไม่มี การกำหนดนิยามความหมายเพิ่มเติมในบทบัญญัติของกฎหมายใด การที่พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มิได้มีนิยามความหมายว่ากิจการนวดเพื่อสุขภาพ มีความหมายและรายละเอียดอย่างไรบ้าง จึงก่อให้เกิดปัญหาและความสับสน เกิดข้อสงสัยในความหมายกับการนวดในรูปแบบอื่น เช่นการนวดตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 ได้ซึ่งหากผู้อยู่ภายใต้กฎหมายพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ไม่ทราบถึงความหมาย รายละเอียด ขอบเขตของการนวดอาจมีความผิดและได้รับโทษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556 รวมถึงยังก่อให้เกิดปัญหาการนำไปใช้ในการดำเนินการของทั้งผู้ขอรับใบอนุญาต และกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ที่ต้องควบคุมสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

2. ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ขอรับอนุญาตประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 12 มาตรา 13 และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการนวด มาตรา 17 และมาตรา 18

จากการศึกษาพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ในหมวดที่ 2 ว่าด้วยใบอนุญาตและขึ้นทะเบียนตามมาตรา 12 และมาตรา 13 นั้นมีปัญหาในเรื่องของการควบคุมมาตรฐานของผู้ที่จะขอใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ ดังต่อไปนี้คือ กรณีของผู้ขอใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อสุขภาพนั้นเป็นการกำหนดในเรื่องของคุณสมบัติของผู้ขอรับอนุญาตเป็นการทั่วไปเท่านั้น แต่ไม่ปรากฏว่าการขอใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อสุขภาพนั้นจะมีการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะทางที่เป็นความรู้พื้นฐานทั่วไปในเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ขอใบอนุญาตประกอบกิจการว่าจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพแต่อย่างใด โดยผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการเองนั้นอาจจะไม่ได้ทราบถึงความหมายของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพว่าเป็นอย่างไร และมีกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาต หรือผู้ดำเนินการอย่างไรบ้าง รวมถึงมีข้อห้ามและบทลงโทษอย่างไรตามกฎหมายฉบับนี้บ้าง เนื่องจากไม่ได้ผ่านการอบรมจากหน่วยงานที่เป็นผู้อนุญาตก่อนที่จะเปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพได้ ปัญหาดังกล่าวนั้นทำให้เห็นว่า หากผู้ขอใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อ

สุขภาพบางคนที่ไม่ได้ศึกษาหรือไม่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานในกิจการที่ตนเองประกอบการก็สามารถขอรับใบอนุญาตเปิดกิจการได้ อาจทำให้การเปิดสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นโดยง่ายจนเกินไปจนทำให้ไม่มีคุณภาพมาตรฐานตามกฎหมายมากเพียงพอ เนื่องจากกิจการประเภทนี้มีผลต่อสุขภาพของผู้ใช้บริการ หากผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการประเภทนี้ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หรือการได้รับอันตรายจากการรับบริการ เพราะสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นเป็นกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ร่างกายและจิตใจของผู้ใช้บริการ อีกทั้งผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการนวดเพื่อสุขภาพต้องเป็นดูแลสถานประกอบการในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานด้านสถานที่ ด้านความปลอดภัยและด้านการให้บริการ และควบคุมผู้ให้บริการให้รักษามาตรฐานต่างๆ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้นเพื่อเป็นการรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถานประกอบการจึงควรมีการคัดกรองผู้ที่ขอรับใบอนุญาตสถานประกอบการหรืออบรมความรู้เพิ่มเติมให้ผู้จะขอใบอนุญาตประกอบการสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ ให้มีความรู้เกี่ยวกับบริการของตน เช่น มีความรู้พื้นฐานเรื่องการนวดเพื่อทราบถึงวิธีนวดที่ปลอดภัยและจุดอันตรายที่ห้ามนวด ข้อห้ามในการนวด และจัดให้มีการอบรมในเรื่องความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับข้อห้ามตามกฎหมายที่ใช้ควบคุมกิจการตามกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมมาตรฐานของการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ

และกรณีตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามมาตรา 17 เรื่องการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพแก่บุคคลอื่นและมาตรา 18 เรื่องการโอนใบอนุญาตแก่ทายาทกรณีที่ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตายและทายาทที่มีความประสงค์จะประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพต่อไป ทั้ง 2 มาตรานี้จะกระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตและผู้รับโอนมีคุณสมบัติและไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามมาตรา 13 เท่านั้น โดยคุณสมบัติตามมาตรา 13 ก็เป็นเพียงคุณสมบัติทั่วไปเท่านั้น ซึ่งเรื่องการรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควรเป็นคุณสมบัติเฉพาะที่ต้องมีความพร้อมในการดำเนินการและหากมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับผู้ขออนุญาตประกอบการ มาตรา 13 ที่เพิ่มคุณสมบัติการอบรมผู้ประกอบการสถานประกอบการเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกิจการของตน ผู้ขอรับโอนใบอนุญาตก็ควรมีการอบรมหรือได้รับเอกสารรับรองความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการก่อน เนื่องจากการอบรมและการมีความรู้จากการอบรมเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว

3. ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาของใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 14

พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 14 นั้นกำหนดไว้ว่าใบอนุญาตประกอบการเพื่อสุขภาพนั้น ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ยื่นขอใบอนุญาต ซึ่งอาจจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินควร เนื่องจากตามความมุ่งหมายของการตราพระราชบัญญัตินั้น ต้องการป้องกันผู้ใช้คำว่าสถานประกอบการ

เพื่อสุขภาพเพื่อประกอบกิจการแฟงอย่างอื่นอันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้รับบริการชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ดังนั้นหากมีการเว้นช่องว่างการดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานภายในสถานประกอบการนานเกินควร อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการที่สถานประกอบการจะมีการดำเนินการกิจการในลักษณะแอบแฝงภายหลังจากได้รับใบอนุญาตได้ง่ายยิ่งขึ้น และอาจมีการขาดจากการดูแลมาตรฐานด้านสถานที่ ด้านความปลอดภัยและด้านการให้บริการตามที่มีกำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านสถานที่ ความปลอดภัย และการให้บริการในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพประเภทกิจการสปา และกิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม พ.ศ. 2560 นานเกินควรจนอาจเกิดอันตรายแก่ผู้รับบริการได้

4. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 28

จากเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 นั้นเหตุผลส่วนหนึ่งก็คือการที่มีผู้ใช้คำว่าสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเพื่อประกอบกิจการแฟงอย่างอื่นอันส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้รับบริการชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีต่อกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ในพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 นั้น ในมาตรา 28 มีการกำหนดในเรื่องทางเพศไว้ 3 อนุมาตรา คือกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับอนุญาตประกอบกิจการนวด ควบคุมดูแลไม่ให้โฆษณาสื่อไปทางอนาจาร ห้ามมิให้มีการจัดสถานที่หรือสิ่งอื่นใดสำหรับให้ผู้ให้บริการแสดงตนเพื่อให้สามารถเลือกผู้ให้บริการได้ และควบคุมดูแลมิให้มีการลักลอบหรือมีการค้าประเวณี หรือมีการกระทำหรือบริการที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ซึ่งกรณีดังกล่าวนำมาสู่ปัญหาเรื่องการแอบแฝงประกอบกิจการที่ขัดต่อกฎหมายและขัดต่อศีลธรรมอันดี ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรมอื่น ๆ ในสังคมตามมาได้

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทนิยามและความหมายของการนวดและสถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 3 (2)

เดิมมาตรา 3(2) พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 บัญญัติว่า

“สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(2) กิจการนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงาม เว้นแต่การนวดเพื่อสุขภาพหรือเพื่อเสริมความงามในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือในหน่วยบริการสาธารณสุขของหน่วยงานของรัฐ หรือการนวดที่เป็นการให้บริการในสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 3 พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ดังนี้ มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

(2) สถานประกอบการนวดเพื่อสุขภาพ หมายความว่า สถานที่ที่สร้างขึ้นเพื่อดำเนินกิจการนวดเพื่อสุขภาพโดยผู้ให้บริการที่ได้รับอนุญาตและมีการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการ ตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่การนวดเพื่อสุขภาพในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือในหน่วยบริการสาธารณสุขของหน่วยงานของรัฐ หรือการนวดที่เป็นการให้บริการในสถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัวตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

“นวดเพื่อสุขภาพ” หมายความว่า การนวดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ความเมื่อยล้า ความเครียด ด้วยวิธีการกด การคลึง การบีบ การจับ การตัด การดึง การประคบ การอบ หรือโดยวิธีการอื่นใดตามศาสตร์และศิลปะของการนวดแผนไทยหรือนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ และการนวดฝ่าเท้า เป็นต้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงการตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด การรักษาความเจ็บป่วยหรือโรค หรือบริการหรือหัตถการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

2. ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 13 และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการนวด มาตรา 17 และมาตรา 18

เดิมพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตราที่เกี่ยวข้องคือ มาตรา 13 และการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ มาตรา 17 และมาตรา 18 มีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามกฎหมายดังต่อไปนี้

2.1 คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ มาตรา 13 เดิมบัญญัติว่า “ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (2) เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (3) เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
- (4) เป็นผู้เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม โรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ
- (5) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

(6) เป็นผู้เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และยังไม่พ้นกำหนดสองปีนับถึงวันยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพผู้มีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามความในวรรคหนึ่ง”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 โดยเพิ่มคุณสมบัติผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการอีกหนึ่งอนุมาตรา ดังนี้

“(7) เป็นผู้ผ่านการอบรมความรู้พื้นฐานเบื้องต้นและได้รับเอกสารหรือใบรับรองว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการที่ขอรับใบอนุญาตสถานประกอบการ ตามประเภทกิจการนั้น ๆ”

2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการโอนใบอนุญาตแก่บุคคลอื่น มีพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 17 เดิมบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

“การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 ให้กระทำได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 17 พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 โดยแก้ไขใหม่ทั้งมาตรา ดังนี้

มาตรา 17 “ห้ามมิให้โอนใบอนุญาตสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ หรือทำการแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายให้แก่บุคคลอื่น

ผู้มีความประสงค์จะเข้าทำกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่เคยขอรับใบอนุญาตไว้ จะต้องดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่ และสถานประกอบการเพื่อสุขภาพไม่สามารถดำเนินการโดยผู้เข้าทำกิจการรายใหม่ได้จนกว่าผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้แก่ผู้เข้าทำกิจการรายใหม่”

2.3 การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพกรณีผู้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559

มาตรา 18 เดิมบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตถึงแก่ความตายและทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพต่อไป ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 หรือในกรณีที่มิทายาทหลายคนให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตเพื่อขอรับโอนใบอนุญาตภายใน

เก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นสิ้นสุดลง

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตเข้าประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพโดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้รับอนุญาต ทั้งนี้ จนกว่าผู้อนุญาตจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13 ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาตแก่ผู้ยื่นคำขอการขอรับโอนและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ในกรณีดังกล่าวควรใช้หลักเดียวกับที่แก้ไขมาตรา 17 ข้างต้น คือ ไม่สามารถโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพแก่กันได้เนื่องจากได้เสนอแนะให้มีการเพิ่มเติมคุณสมบัติผู้ขอรับอนุญาตประกอบกิจการนวดเพื่อสุขภาพให้มีการอบรมความรู้และมีใบรับรองการอบรมความรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพด้วย ซึ่งใบรับรองว่าผ่านการอบรมเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวจึงไม่อาจมีการโอนให้แก่กันได้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะให้ตัดมาตรา 18 ออกจากพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559

3. ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาของใบอนุญาตประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 14

เดิมพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 มาตรา 14 บัญญัติว่า “ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขมาตรา 14 พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ดังนี้ “ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้มีอายุสองปีนับแต่ วันที่ออกใบอนุญาต”

4. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ.2559 มาตรา 28 หน้าที่อันเป็นข้อห้ามผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ จะมีกำหนดไว้พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ในมาตรา 28 (6)(ง),(8),(9) เดิมบัญญัติไว้ต่อไปนี้

มาตรา 28 “ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ...

(6) ไม่โฆษณาเกี่ยวกับการให้บริการเพื่อสุขภาพในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ง) โฆษณาที่มีลักษณะส่อไปในทางลามกอนาจาร

(8) ห้ามมิให้มีการจัดสถานที่หรือสิ่งอื่นใดสำหรับให้ผู้ให้บริการแสดงตนเพื่อให้สามารถเลือกผู้ให้บริการได้

(9) ควบคุมดูแลมิให้มีการลักลอบหรือมีการค้าประเวณี หรือมีการกระทำหรือบริการที่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 28 พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 โดยเพิ่มเติมอนุมาตราในมาตรา 28 อีกดังนี้

“(…) หากมีการนัดที่ต้องสัมผัสหน้าอก เต้านมของผู้รับบริการหญิงหรือมีเพศสภาพหญิง ก่อนทำการนวดหน้าอกหรือเต้านมในแต่ละครั้งจะต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้รับบริการนั้น ๆ

(...) ควบคุมมิให้มีการนวดโดยการสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของอวัยวะเพศหรือทวารหนัก

(...) ผู้รับอนุญาตจะต้องไม่ดำเนินการนวด ในรูปแบบเป็นสถานประกอบกิจการที่มุ่งเน้นในทางเพศไม่ว่าจะเพื่อได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

(...) ผู้รับอนุญาตต้องควบคุมไม่ให้บุคคลใด ๆ ผู้ให้บริการ ลูกจ้าง หรือตนเองแสดงพฤติกรรมทำทาง หรือการแสดงออกใด ๆ ที่อาจตีความได้ว่าช่วยวนหรือทางเพศอย่างไม่สมควรหรือสวมเสื้อผ้าเปิดเผยอวัยวะหรือออกแบบเพื่อกระตุ้นหรือสร้างความพึงพอใจทางเพศ ความปรารถนาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือทำการนวดหรือให้บริการนวดอื่น ๆ ในสภาพเปลือยหรือเปลือยบางส่วน”

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. แนวทางการดำเนินงาน สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจเนซิส มีเดียคอม, 2560.

_____. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (MEDICAL HUB)

(พ.ศ. 2560-2569). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2559.

เฉลิมพล ต้นสกุล. พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน. หลักการส่งเสริมสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. คำอธิบายกฎหมายมหาชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและ

เอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2557.

มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา. ตำราการนวดไทย เล่ม 1. สมุทรสาคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี, 2563.

สายพิน ม่วงนา. ดุสิต พรหมอ่อน และยุทนา เรือนสร้อย. เอกสารประกอบการสอนวิชา วิทยาศาสตร์เพื่อชีวิต.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2549.

สุขุม ศุภนิธย์. คำอธิบายกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,